

Minister Klimatu i Środowiska

DFE-WKW.050.15.2025.MG
4002168.16117255.13049293
Warszawa, 16-10-2025

Dotyczy: odpowiedzi na interpelację Posłanki Małgorzaty Pępek (znak: K10INT12365)

Temat: Potrzeba wsparcia budowy i modernizacji sieci kanalizacyjnych oraz oczyszczalni ścieków komunalnych w małych gminach

Pan

Szymon Hołownia

Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

w związku z interpelacją Pani Poseł Małgorzaty Pępek nr K10INT1236, przekazuję poniższe informacje.

Ministerstwo Klimatu i Środowiska uczestniczy w realizacji programu „Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021–2027” (FEnIKS), finansowanego ze środków Unii Europejskiej. Jednocześnie sprawuje nadzór nad działalnością Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW), który finansuje przedsięwzięcia ze środków krajowych.

Program FEnIKS ma charakter ogólnokrajowy i wspiera realizację większych inwestycji. W zakresie gospodarki ściekowej pomoc przewidziana jest wyłącznie dla aglomeracji ujętych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych (KPOŚK), o wielkości **co najmniej 15 tys. RLM** (równoważna liczba mieszkańców).

Wsparcie dla mniejszych aglomeracji, tj. o wielkości od 2 tys. do 15 tys. RLM, możliwe jest w ramach **programów regionalnych**, zarządzanych przez właściwe urzędy marszałkowskie. Podział zakresu wsparcia pomiędzy programy krajowe i regionalne wynika z Umowy Partnerstwa – dokumentu, który określa zasady współpracy pomiędzy Unią Europejską a Polską w zakresie wykorzystania funduszy europejskich w ramach Polityki Spójności.

Gospodarka ściekowa może być również wspierana ze środków innych polityk Unii Europejskiej. W ramach **Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej** na lata 2023–2027 (PSWPR 2023–2027) zaplanowano realizację projektu 10.10 „Infrastruktura na obszarach wiejskich oraz wdrożenie koncepcji inteligentnych wsi – obszar A: Inwestycje w zakresie systemów indywidualnego oczyszczania ścieków”. Za wdrożenie PSWPR 2023–2027 odpowiada Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Wsparcie dla inwestycji w zrównoważoną gospodarkę ściekową na terenach wiejskich przewiduje również **Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO)**. Za

realizację reformy B3.1 „Wsparcie zrównoważonej gospodarki wodno-ściekowej na terenach wiejskich” również odpowiada Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

W zakresie środków krajowych, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej realizuje wsparcie dla zadań związanych z gospodarką ściekową w ramach wybranych programów priorytetowych:

- Gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach:
 - Część 1: Gospodarka ściekowa w ramach Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych,
 - Część 2: Współfinansowanie projektów w ramach programu FEnIKS 2021–2027,
- Gospodarka wodno-ściekowa poza granicami aglomeracji.

Szczegółowe informacje dotyczące programów realizowanych przez NFOŚiGW dostępne są na stronie internetowej: <https://www.gov.pl/web/nfosigw/srodki-krajowe>.

Poniżej przedstawiam odpowiedzi na pytania zawarte w interpelacji Pani Posel:

1. Czy Ministerstwo planuje uruchomienie dedykowanego programu wsparcia finansowego dla małych gmin w zakresie budowy i modernizacji sieci kanalizacyjnych oraz oczyszczalni ścieków komunalnych?

Pod koniec lipca 2025 r. NFOŚiGW uruchomił nabór w ramach wspomnianego wyżej programu priorytetowego **Gospodarka wodno-ściekowa poza granicami aglomeracji**.

Wsparcie dotyczy przedsięwzięć realizowanych poza granicami aglomeracji ujętych w KPOŚK, dotyczących m.in.: budowy/modernizacji/rozbudowy lokalnych oczyszczalni ścieków, a także instalacji do odbioru i retencjonowania dowożonych taborem asenizacyjnym ścieków i osadów ściekowych, budowy lub modernizacji sieci kanalizacji sanitarnej, zakupu pojazdów do transportu do stacji zlewnych nieczystości ciekłych, czy też tworzenia cyfrowych systemów do zgłaszania i ewidencjonowania zbiorników bezodpływowych.

2. Jakie środki finansowe zostaną przeznaczone na ten cel i w jakim horyzoncie czasowym?

Budżet wspomnianego wyżej naboru wynosi **do 100 mln zł**. Wnioski można składać w terminie **do 30.06.2029 r.**

3. Czy przewidziane będą preferencyjne warunki wsparcia dla gmin o mniejszej liczbie mieszkańców, w stosunku do dużych aglomeracji?

Zgodnie z zasadami naboru, pomoc w formie preferencyjnych pożyczek przewidziana jest dla jednostek samorządu terytorialnego i ich związków, a także podmiotów świadczących usługi publiczne w ramach realizacji zadań własnych jst. Wsparcie dotyczy przedsięwzięć realizowanych poza granicami aglomeracji ujętych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych.

4. Czy planowane są zmiany w kryteriach przyznawania dotacji i dofinansowania, aby małe gminy mogły skutecznie ubiegać się o wsparcie?

Jak wspomniano na wstępie środki unijne dla małych gmin przewidziano w ramach programów regionalnych, PSWPR 2023–2027, a także KPO.

Ponadto, dostępne są środki krajowe w ramach przywołanego wyżej programu priorytetowego *Gospodarka wodno-ściekowa poza granicami aglomeracji*, realizowanego przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

5. Jak Ministerstwo wspiera gminy w zapewnieniu zgodności inwestycji z wymogami jakości ścieków i ochrony środowiska?

W ramach wspomnianego działania FENX.01.03 *Gospodarka wodno-ściekowa* programu FEnIKS wspierane są inwestycje w aglomeracjach od 15 tys. RLM, niezbędne do zrealizowania zobowiązań jakie wynikają z *Dyrektywy 91/271/EWG dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych* (tzw. dyrektywa ściekowa). W tym w zakresie standardów oczyszczania ścieków.

Dotychczas ogłoszono 3 nabory wniosków, w ramach których wsparto, kwotą blisko **1,8 mld zł, 39 przedsięwzięć**, które przybliżają aglomeracje do spełnienia wymogów dyrektywy ściekowej. Kolejnych 60 wniosków, na kwotę 1,6 mld zł, pozostaje w ocenie. W grudniu 2025 r. zaplanowano rozpoczęcie kolejnego naboru projektów z budżetem 560 mln zł.

6. Czy przewidziano mechanizmy oceny efektywności tych inwestycji, w tym ich wpływu na ekosystemy wodne oraz odporność infrastruktury na zmiany klimatyczne?

Wszystkie projekty zgłaszane w ramach programu FEnIKS oceniane są za pomocą zarówno horyzontalnych (które obowiązują dla całego programu) jak i specyficznych dla danego działania kryteriów wyboru projektów. Oprócz weryfikacji zgodności z zasadami realizacji programu, badana jest również m.in. zgodność z wymogami prawa dotyczącego ochrony środowiska, zasadą zrównoważonego rozwoju, w tym zasadą „nie czyni poważnej szkody”, a także wymogami w zakresie odporności infrastruktury na zmiany klimatu. Oceniana jest również poprawność analizy finansowej i ekonomicznej, stabilność finansowa i trwałość projektu. Celem stosowanych kryteriów jest zagwarantowanie właściwej jakości i efektywności wspieranych przedsięwzięć.

7. Jakie działania podejmie Ministerstwo w celu ułatwienia małym gminom korzystania z formuły partnerstwa publiczno-prywatnego przy realizacji takich inwestycji?

Zgodnie z rządową strategią¹ oraz ustawą o PPP, funkcję Centralnej Jednostki PPP pełni Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej. Do zadań Centralnej Jednostki PPP należy m.in. udzielanie wsparcia merytorycznego podmiotom publicznym przygotowującym i realizującym projekty PPP oraz organizowanie szkoleń, warsztatów i innych inicjatyw w zakresie PPP. Instytucjom publicznym, które chcą realizować inwestycje w formule PPP, Centralna Jednostka PPP oferuje doradztwo prawne, finansowe i techniczne na eksperckim poziomie. Więcej informacji w tym zakresie można znaleźć na stronie: <https://www.ppp.gov.pl/>

¹ „Polityka Rządu w zakresie rozwoju partnerstwa publiczno-prywatnego” przyjęta uchwałą Rady Ministrów z dnia 26 lipca 2017 r

Z wyrazami szacunku

Z up. Ministra

Krzysztof Bolesła
Sekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/

Do wiadomości:

Departament Spraw Parlamentarnych w KPRM